

De Vriendenkring

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

www.Quakers.nu

86e jaargang nr. 5

mei 2015

Orthodoxe en rooms-katholieke priesters samen met moslims in de paasoptocht in Ramallah

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Minimum Abonnementenprijs:

Nederland €23,00 per jaar (per 1 januari 2016: €25,00)
Europa €29,00 per jaar (per 1 januari wordt dit verhoogd)
Wereldwijd €34,00 per jaar

Wil je meehelpen om alle kosten te dekken dan willen we je vriendelijk vragen of je bereid bent om €25,00 of meer per jaar te betalen. Bankrek. NL25 INGB 0000 009270 t.n.v. Maandblad De Vriendenkring te Ulvenhout.

De portiekosten voor Europa en de rest van de wereld zijn gelijk getrokken en bedragen €3,45 per poststuk tussen 50 en 100 gram. De minimum abonnementsprijs voor buitenland moeten we tot onze spijt per 1 jan 2016 verhogen. Voor buitenlandse abonnees geldt het IBAN: NL25INGB0000009270 en het BIC:INGBNL2A Nieuwe abonnees en adreswijzigingen doorgeven aan Corien van Garderen coriegarde@ziggo.nl of schriftelijk: Withof 4 - 4851 CL Ulvenhout

Redactieadres: Sytse Tjallingii Zwolle, 038-4608461/0640030923

E-mail adressen:

Redactie (kopij en inlichtingen)	vriendenkringredactie@gmail.com
Administratie	coriegarde@ziggo.nl
Verzending, Vormgeving en Financiën	dickkammaing@ziggo.nl
Eindredactie Sytse Tjallingii	syitsemarlies@gmail.com

Vaste medewerkers:

Hylkia Nieuwerth (correctie), Wils 't Hart (kopij) Dick Kamminga (lay-out, verzending) Sytse Tjallingii (hoofd/eindredactie), Corien van Garderen (administratie)

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom!

Zie ook de tips en aanwijzingen voor auteurs op:

<http://Quakers.nu/nl/Vriendenkring/Tips%20voor%20Auteurs>

Sluitingsstermijn kopij: 15e van iedere maand, tenzij anders afgesproken.

De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt.

Bezoek daarom geregeld onze internet site:

www.Quakers.nu

Er komen meer dan 1000 bezoekers per week op onze website

In dit nummer:

Van de redactie	4
Uit Louise's La: Ogen	5
Philip Noel-Baker (1889–1982)	6
“Ons Vredesgetuigenis in de 21 ^e eeuw”. Algemene Vergadering 2015.....	7
Hoe 1 mens heel veel kan bereiken!.....	8
Jouw bewustzijn houdt ons bij elkaar	9
Roemi	9
Op weg naar Emmaüs	10
Vredesmonument	11
QCEA en drones!	12
De helende kracht van vergeving	14
De Wijze Rechter	16
Ik ben alleen.....	17
Oproep aan ons Geweten	18
Voorjaarsconferentie Doopsgezind WereldWerk	20
Onderscheiden en het nemen van beslissingen	22
Boekbespreking: Militarisme	25
De Banken, neen bedankt!!!	27
Jaarverslag Quaker Hulpfonds.....	28
Een zonnestraaltje in Israël en Palestina	29
De genoegers	31
Brief van IFOR	36
Wind kan je delen!	38
10 manieren om aan de Wereld vrede te bouwen	39
Quakers in stripvorm.....	40
Handen en Voeten: Weggeefhoek.....	41
Zingen: Our darkness	42
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?	43
Vrienden in het hele land	44

**Mensen die gek genoeg zijn om te denken
dat ze de wereld kunnen veranderen,
zijn de mensen die dat ook echt doen.**

Steve Jobs, oprichter van Apple

Van de redactie

Als ik dit schrijf zijn we in Ramallah, West bank Palestina, halverwege onze verblijf in Israël en Palestina. Het zijn werelden van verschil en er zijn ook grote overeenkomsten. Zowel bij de Palestijnen in Palestina als bij Joodse Israëliërs zijn er mensen die tegen onrecht opkomen. Aan beide zijden van de muur ontmoeten we mensen die geïnspireerd worden door de Soefi mysticus Roemi.

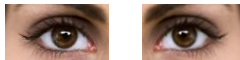
De essentie van het vredeswerk is het zich verplaatsen in de ander. Dit geldt zowel voor het vergroten van verbinding binnen de families, als in werksituaties, maar ook met mensen aan de andere kant van de muur (zowel fysiek als mentaal) van cultuur en religie. We hielden vier workshops één in de bedoeïenenstad Rahat, één workshop in Ramallah met oud deelnemers aan onze cursussen, één in Petah Tikwa (12 km ten Noorden van Tel Aviv) voor een groep Israëliëse co-counselers en één in Nes Ammim voor vrijwilligers, vooral uit Europa. Telkens blijkt dat het belangrijk is om het wereldbeeld van de ander te begrijpen en zich in te leven in de gevoelens van de ander. Wat voel jij en de ander als onrecht? Welke angsten heb jij en de ander? Hierbij is het essentieel om het gedrag en de persoon te onderscheiden en uit te gaan van de positieve intentie van de ander. Deze vormen de sleutel tot het creëren van veiligheid en geluk voor iedereen. Een enorme klus, maar heel mooi om aan te werken!

We brengen de groeten over van Jean Zaru, de schrijver van de Ramallah meeting. Zij is een vredesrots in de woelige zee van onrecht en onderdrukking van Palestina. We zien veel Palestijnen die grote moeite doen om verschillen te overbruggen. Op de voorkant van deze Vriendenkring staat de foto van een groep priesters van verschillende Christelijke stromingen in Ramallah. Zij lopen gebroederlijk in de optocht van het orthodoxe paasfeest samen met talloze doedelzak en andere fanfare groepen, grotendeels moslims, allemaal feestelijk in één grote optocht.

Ik wens jullie toe om de essentie van Pasen te ervaren: het weer op staan uit de somberheid van de moedeloosheid wanneer we ons concentreren op al het geweld en onrecht in deze wereld. Laten we ons ook bij het lezen van deze Vriendenkring richten op het innerlijk licht en dat van God in iedereen en voelen hoeveel hoop en kracht hieruit voortkomt. Sluit je aan bij de vele goede initiatieven die de vrede en rechtvaardigheid in de wereld dicht bij en verder weg: er gebeurt al zo veel en er is nog veel meer inzet voor de vrede nodig.

Sytse Tjallingii (redactie)

Uit Louise's La: Ogen

Gedicht van: Baltasar Gracián (1601 -1658)
Ingezonden door Wils 't Hart

**Ik verzeker je dat, wie wil leven,
zich van hoofd tot voeten moet bewapenen,
niet met oogjes, maar met grote, wakkere ogen.**

**Ogen in je oren om valsheid en leugens te
ontmaskeren.**

**Ogen op je handen om te zien wat je geeft en
meer nog, wat je neemt.**

**Ogen op je armen om niet te veel hooi op je vork te
nemen,**

**ogen op je tong om zorgvuldig te bekijken wat die
moet zeggen,**

**ogen in je hart om te zien wie het aantrekt en naar
wie het uitgaat.**

**Ja, ogen in je ogen om te zien hoe ze zien,
ogen, nog ogen en niets dan ogen
een en al oog in een voortsnellende eeuw.**

In de rubriek "Uit Louise's La" publiceren we gedachten, gedichten en andere teksten die U en ons hebben getroffen. De titel komt voort uit de gewoonte van Louise Arriëns Kappers om knipsels van teksten, die haar troffen in een laatje op te bergen met de bedoeling daar ooit nog eens iets mee te gaan doen. Uit deze teksten zijn destijds door Sophia Gregorius een aantal losbladige bundeltjes met de bovengenoemde titel gemaakt voor gebruik tijdens de wijdingsssamenkomst. De huidige rubriek is in haar nagedachtenis

Philip Noel-Baker (1889–1982)

In the age when the atom has been split, the moon encircled, diseases conquered, is disarmament so difficult a matter that it must remain a distant dream? War is a damnable, filthy thing and has destroyed civilization after civilization.

Philip Noel-Baker (1889–1982) Quaker, Nobel prijs voor de Vrede 1959, Britse Diplomaat, Politicus, Athleet, verdediger van Ontwapening.

Vertaling: In de eeuw waarin atomen zijn gespleten, de maan omcirkeld, ziektes zijn overwonnen, is ontwapening zo moeilijk dat het een ver verwijderde droom lijkt? Oorlog is een vervloekte en smerige zaak en heeft beschaving na beschaving vernietigd.

Ban Ki- moon (2012): Gebrek aan vooruitgang in ontwapening en non-proliferatie agenda in de arena van de Verenigde Naties is zorgwekkend.

“Ons Vredesgetuigenis in de 21^e eeuw”. Algemene Vergadering 2015

van 29 tot 31 mei Bennekom.

door Marlies Tjallingii, schrijver Nederlandse Jaarvergadering

Als jullie dit lezen is het nog twee weken voor de AV. We hopen dat veel Vrienden komen en dat we elkaar kunnen inspireren om vrede te zoeken op alle niveaus in ons leven. Individueel in ons zelf, in onze kring van familie, vrienden, burens en voor degenen onder ons die daarvoor de kracht en inspiratie hebben in de grotere wereld om ons heen.

Tijdens onze AV hopen we de inspiratie van het onderwerp “Ons Vredesgetuigenis in de 21 eeuw” mee te nemen in de Zakenvergadering. Onze manier van het nemen van zakelijke beslissingen is een bijzondere manier. Misschien staan we er niet meer bij stil dat we elkaar kunnen vragen om stil te zijn en te wachten tot we nieuwe inzichten ontvangen vanuit het gebed dat ons samenbrengt, inzichten vanuit een dieper bewustzijn, van God. Het valt mij op als ik in andere vergaderingen ben, waar dit niet gebruikelijk is, hoe weldadig het zou zijn als daar ook even rust zou kunnen zijn.

Wat zou het prachtig zijn als we allemaal in deze Geest bij elkaar komen met hart en geest en verstand voorbereid om samen een AV te maken waar we elkaar als Vrienden ontmoeten. En dat we elkaar weer laten weten dat we in dat wat we willen doen, als Quakers samen of als individuele Quakers, dat we het doen vanuit een gezamenlijk bron van waaruit we geïnspireerd verder kunnen.

Op het moment (19 april) dat ik dit schrijf zit ik in Israël en vanmiddag waren we in Akko in het museum van de Getto Fighters (in Warschau), er was ook veel informatie over de Jodenvervolging in Nederland. Bij het nieuws hier op de TV was het geweld van ISIS tegen anders-gelovigen. Bij ons bezoek aan Bethlehem zagen we hoe de muur als onrechtvaardig ervaren wordt. Alleen deze voorbeelden al laten zien hoe belangrijk het is om ons opnieuw te laten inspireren door ons vredesgetuigenis.

Als je je nog niet hebt opgegeven, doe het dan snel! Mocht je geen aanmeldingsformulier hebben ontvangen, stuur dan een e-mail aan het secretariaat van de Quakers.

Ik zie er naar uit om je te ontmoeten op de AV!

Hoe 1 mens heel veel kan bereiken!

door Joke Hofman

(Ter voorbereiding op de Algemene Vergadering!)

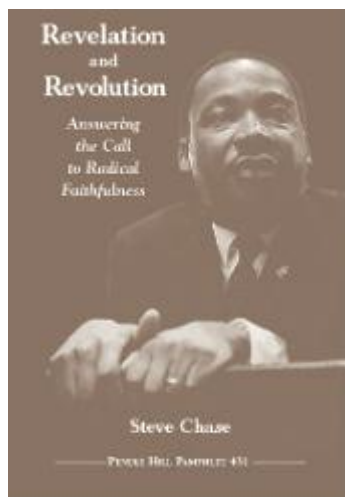
Pendle Hill 431: Revelation and Revolution.

In dit deel van de meestal zeer boeiende serie, met als ondertitel: Answering the call to radical faithfulness en met op het voorblad een foto van Martin Luther King, beschrijft Steve Chase o.a. een ontmoeting die hij had met Margie Richard, een gepensioneerde leerkracht, die in Diamond (Louisiana) had gewoond. Hij ging met haar en een groep studenten naar die nu verlaten stad. Er waren in Diamond heel veel miskramen, er kwam veel leukemie en kanker voor, sinds Shell daar installaties voor oliewinning had geplaatst. Groenten kweken lukte niet meer en de vis in de Mississippi was vergiftigd. Shell had toen een vergoeding aan de blanke bewoners gegeven, zodat die konden verhuizen, de zwarten kregen niets...

Margie heeft toen met hulp van o.a. Greenpeace een paar Shell-aandelen gekocht, zodat ze de aandeelhoudersvergadering kon bezoeken. Ze liep naar de vergadertafel, schonk de leidinggevenden een glas water in en zei: "Jullie zeggen dat we veilig kunnen wonen in Diamond, dit water is uit een bron daar, u kunt het dus rustig drinken." Kort daarna kreeg ieder een verhuisvergoeding.

Daarna beschrijft hij hoe Martin Luther King ooit is begonnen als leider van het geweldloze verzet en hij trekt de conclusie: Je hoeft dus geen geboren leider te zijn, we hoeven niet vol zelfvertrouwen te zijn, voordat we in actie komen.

We moeten gewoon beginnen met te bouwen aan de "beloved community" (de woorden van King) en wel nu! Dus ook als we angstig en twijfelend zijn.

Jouw bewustzijn houdt ons bij elkaar

Door Eileen Caddy

Wees stil en luister altijd en overal naar Mijn stille kleine stem. Er is geen plaats, waar je Mijn Stem niet kunt horen. Ik zal je nooit verlaten of in de steek laten. Ik ben bij jou tot in alle eeuwigheid. Wees je hier altijd bewust van; het is jouw bewustzijn dat ons dicht bij elkaar houdt. Raak je je bewustzijn van Mij kwijt dan zul je merken dat je de weg kwijt raakt. Daarom: wees alert, breng Mij in je hele leven.

Vind nieuwe vreugde in alles wat er gedaan moet worden. Als je gaat slepen met je voeten en vermoeid raakt, kunt je er zeker van zijn dat je Mij hebt buitengesloten van wat je doet en dat je jezelf hebt afgescheiden van Mij. Verander nu meteen. Denk aan mij, toon dankbaarheid, kijk omhoog en zie de wonderen om je heen en je hele houding en je vooruitzichten zullen veranderen.

Je zult merken dat je de situatie vanuit een heel ander niveau van bewustzijn bekijkt. Wat je eigenlijk aan het doen bent, kan precies hetzelfde zijn, maar je hele attitude tegenover die dingen die je doet, zal veranderd zijn. Je zult zien dat een nogal vervelende alledaagse job die je aan het doen was een nieuwe glans en vreugde krijgt omdat je het allemaal doet voor Mijn eer en glorie.

Wees je op dit moment bewust dat er zoveel aan de hand is, op alle niveaus en overal om je heen, steeds bewust van Mij en laat niets je omlaag trekken. Er is altijd iets om ten diepste dankbaar voor te zijn.

Roemí

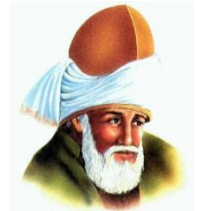
door Djelal od-Din Roemi (Soefimysticus, 1207-1273)

De veiligste plaats om een goudschat te verbergen is een verlaten, onopgemerkte plek.

Waarom zou iemand een schat verbergen waar iedereen hem kan zien?

Vandaar het gezegde:

'Vreugde gaat schuil onder verdriet.'

Op weg naar Emmaüs

(Lukas 24: 13-35)

door Gerard van den Dool

Met alle respect voor onze Vriend Jan Ramaker moet mij toch van het hart, dat z'n bijdrage in de Vriendenkring april 2015 uit "Woord voor Woord" van Karel Eijkman een slap aftreksel is van het Bijbelse Getuigenis, dat ik graag ter vergelijking aan de lezers voorleg. (Herziene Statenvertaling)

Emmausgangers: de vrouw draait zich om naar waar Jezus hen in haalt, schilder onbekend

En zie, twee van hen gingen op diezelfde dag naar een dorp dat zestig stadiën (11 km) van Jeruzalem

verwijderd was en waarvan de naam Emmaüs was. En zij spraken met elkaar over al deze dingen die gebeurd waren.

En het gebeurde, terwijl zij met elkaar spraken en van gedachten wisselden, dat Jezus Zelf bij hen kwam en met hen meeliiep. Maar hun ogen werden gesloten gehouden, zodat zij Hem niet herkenden. En Hij zei tegen hen: Wat zijn dit voor gesprekken, die u al lopend met elkaar voert en waarom ziet u er zo bedroefd uit?

En de één, van wie de naam Kleopas was, antwoordde en zei tegen Hem: Bent U als enige een vreemdeling in Jeruzalem dat U niet weet welke dingen daar in deze dagen gebeurd zijn?

En Hij zei tegen hen: Welke dan? En zij zeiden tegen Hem: De dingen met betrekking tot Jezus de Nazarener, Die een Profeet was, machtig in werken en woorden voor God en heel het volk; en hoe onze overpriesters en leiders Hem overgeleverd hebben om Hem ter dood te veroordelen, en Hem gekruisigd hebben. En wij hoopten dat Hij het was Die Israël zou verlossen. Maar al met al is het vandaag de derde dag sinds deze dingen gebeurd zijn.

(...)

En Hij zei tegen hen: O onverstandigen en tragen van hart! Dat u niet gelooft al wat de profeten gesproken hebben! Moest de Christus dit niet lijden en zo in Zijn heerlijkheid ingaan?

En Hij begon bij Mozes en al de profeten en legde hun uit wat in al de Schriften over Hem geschreven was.

En zij kwamen dicht bij het dorp waar ze naartoe gingen en Hij deed alsof Hij verder zou gaan. En zij drongen er bij Hem op aan en zeiden: Blijf bij

ons, want het is tegen de avond en de dag is gedaald. En Hij ging naar binnen om bij hen te blijven.

En het gebeurde, toen Hij met hen aan tafel aanlag, dat Hij het brood nam en het zegende. En toen Hij het gebroken had, gaf Hij het aan hen. En hun ogen werden geopend, en zij herkenden Hem, maar Hij verdween uit hun gezicht. En zij zeiden tegen elkaar: Was ons hart niet brandende in ons, toen Hij onderweg tot ons sprak en voor ons de Schriften opende?

En op datzelfde moment stonden zij op en keerden terug naar Jeruzalem, en vonden de elf discipelen en hen die bij hen waren, bijeen. Die zeiden: De Jezus is werkelijk opgewekt en is aan Simon verschenen.

En zij vertelden wat er onderweg gebeurd was, en hoe Hij door hen herkend was bij het breken van het brood.

-o-o-o-

Me dunkt, dit Bijbels Getuigenis is veel pregnanter dan de versie van Karel Eijkman. Karel Eijkman haalt de angel uit de Bijbelpassage door het verhaal zo acceptabel mogelijk te maken voor mensen in de 21^e eeuw. De Bijbel echter plaatst de lezer op de tweesprong tussen ofwel de ergernis ofwel het geloof. Iedere mens komt in de confrontatie met het Levende Woord op de beslissende keuze te staan tussen acceptatie of afwijzing, tussen geloven of zich geërgerd afwenden. Als het goed is laat de bijbel de lezer niet onberoerd. Men moet kiezen.

Vredesmonument

*Overgenomen uit het jaarverslag van de Haagse
Maandvergadering*

In de Maandvergadering gingen stemmen op om in de Quakertuin een Vredesmonument te plaatsen.

Het monument werd op 21 september onthuld in bijzijn van FWCC-EMES gasten en gemeenteleden van andere kerken. Het monument werd ontworpen en gebouwd door Hans Slop.

Bij de onthulling vertelde hij de achtergrond van het monument en gaf hij een toelichting op de symbolische achtergronden van het ontwerp.

QCEA en drones!

door Peter van Leeuwen

QCEA is al geruime tijd bezig met de kwestie van gewapende drones - op afstand bestuurbare vliegende robots die wapens te dragen.

Velen van jullie weten van het gebruik van gewapende drones (onbemande vliegtuigjes) in de conflicten in het Midden-Oosten, en van de herhaaldelijke meldingen van burgerslachtoffers. Een overheid die bewapende drones bezit, kan met afstandsbediening luchtaanvallen lanceren - en dit maakt het wel erg eenvoudig om toevlucht nemen tot geweld. Op dit moment zijn de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, en Israël de drie belangrijkste landen die gewapende drones bezitten, maar de technologie verspreidt zich snel en we kunnen een meer wijdverbreid gebruik van bewapende drones verwachten in de komende jaren.

Op 23 april 2015 heeft er een belangrijke stemming over bewapende drones plaats gevonden tijdens een zitting van het Commissie voor Juridische zaken en Mensen Rechten van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa (PACE) in Straatsburg (dus niet van de EU). PACE is een Europese organisatie die zich met mensenrechten en aanverwante zaken bezighoudt. Het bestaat uit leden van de 47 nationale parlementen. De meeste Europese landen zijn vertegenwoordigd in PACE – behalve alle EU lidstaten, ook landen als Rusland, Oekraïne, Zwitserland enz.

De PACE ontwerp-resolutie over bewapende drones werpt belangrijke vragen op over de minachting voor mensenrechten, mensenlevens en internationaal recht, in de manier waarop gewapende drones gebruikt worden. Als deze ontwerp-resolutie wordt aangenomen, zal dit de druk op Europese regeringen verhogen, om deze problemen serieus te nemen.

Uit de samenvatting van de ontwerp resolutie:

De Commissie juridische zaken en rechten van de mens is van mening dat het gebruik van bewapende drones voor gerichte moorden ernstige problemen oproept voor mensenrechten en andere volkenrechtelijke vraagstukken. Bewapende drones zorgen voor het uitvoeren van aanvallen op afstand, zonder dat het eigen personeel van de aanvaller een risico op letsel heeft. Deze voordelen (voor de aanvaller, red) hebben bijgedragen aan het verlagen van de drempel voor interventie en het verhogen van het aantal

drone-aanvallen in de afgelopen jaren. Op hetzelfde moment, heeft de toegenomen precisie van drone-aanvallen de mogelijkheid om de naleving van het internationaal humanitair recht en de mensenrechten te verbeteren. De commissie is verontrust over het grote aantal dodelijke drone-aanvallen, die ook aanzienlijke onbedoelde "collateral damage" aan 'niet-strijders' toegebracht hebben.

Alle lidstaten en geassocieerde staten moeten, in het bijzonder, nauwgezet de beperkingen op gerichte moorden volgens het internationaal recht, het internationaal humanitair recht en de mensenrechten eerbiedigen. Er moeten duidelijke procedures voor

goedkeuring van aanvallen vastgesteld worden, dit onder continue toezicht van een rechtbank van hoog niveau. En er moet een evaluatie door een onafhankelijke instantie plaats vinden na een drone-aanval. Er moet vermeden worden dat het begrip "niet-internationaal gewapend conflict" zich gaat verbreden. Er moet een volledig en effectief onderzoek plaats vinden naar alle sterfgevallen die veroorzaakt worden door bewapende drones. De transparantie moet in dit opzicht verhoogd worden. Men moet zich onthouden van het gebruik van drones of van het assisteren bij bepaalde bijzonder problematische vormen van aanvallen. Met name als automatiseerde procedures gebaseerd worden op gegevens die verzameld worden door middel van surveillance met massa-technieken is er grote kans op aanzienlijke risico voor de burgerbevolking. Dit zijn de zogenaamde "signature strikes" en "double-tap aanvallen".

De volledige tekst kun je vinden online:

<http://assembly.coe.int/nw/xml/Xref/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=21580&lang=en>.

QCEA heeft jullie in het QCEA alert aangemoedigd om de Nederlandse vertegenwoordigers te vragen om vóór de ontwerp-resolutie over bewapende drones te stemmen.

Meer informatie: <http://quakers.nu/nl/VVQOREA/Around> en ook in de Vriendenkring van september 2014 is er aandacht aan gegeven

Boekbespreking

De helende kracht van vergeving

(of de inwijdingsweg van

vergeving) Schrijver: H.Stolp Uitg. Ankh

Hermes b.v. Deventer

door Hans Slob,

Het boek komt uit de hoek van het esoterisch christendom en begint er mee te stellen dat het vergeven van heel erg vervelende daden zeer moeilijk is. Het vereist verwerking van opgeroepen emoties als angst, woede, grote afkeer, verdriet e.d. Dit doorleven en loslaten is een eerste vereiste bij dit proces, een zware langdurige arbeid aan onszelf, een reiniging van negatieve ervaringen. Uiteindelijk kun je dan oog krijgen voor de goede kanten van de dader(s) en nog later in dit proces de dader(s) werkelijk vergeven. Gesteld wordt dat wie vergeven wil, heel bewust moet kiezen voor het gaan van deze (inwijdings-) weg.

Onderscheiden wordt:

A) De ontwikkeling van ongeremde bloedwraak, waarbij hele volksstammen elkaar vernietigen: er bestaat geen vergeving.

B) Via de wetten van Mozes en de Babylonische koning Hammoerabi werd het oog om oog, tand om tand slechts eenmaal toegestaan (zonder herhaling resp. vergroting van conflicten).

C) Christus zei: "Julie hebben geleerd om slechts eenmaal terug te slaan, maar de grote kosmische wet leert ons om helemaal niet terug te slaan. Vader vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren!" De strijd tussen Israël en de Palestijnen: (De begrippen individueel karma, groeps karma, volkskarma worden eerst behandeld). Wat in de huidige tijd naar voren komt is eeuwen oud. Met de twee zonen van Abraham begon dit conflict. De eerste zoon Ismaël wordt weggestuurd en de tweede zoon Izaak werd erfgenaam. Uit Ismaël kwamen de Arabische volken voort, uit Izaak de Israëlieten. Nu speelt de roep vanuit de Arabische wereld om gelijkwaardigheid.

Hoe dan ook, een neerwaartse spiraal van oog om oog, tand om tand, kan alleen gestopt worden door vergeving te leren beoefenen i.p.v. wederzijds vergelding te eisen. Voor het eerst in de menselijke geschiedenis werd in 1955 in plaats van een tribunaal, een Commissie van Waarheid en Verzoening ingesteld door Nelson Mandela in Z-Afrika i.v.m. de machtswisseling met de blanke minderheid. Bisschop Desmond Tutu was voorzitter van deze commissie. Door het werk van de commissie werd een bloedige afrekening

met de blanken voorkomen. Door volledige bekentenis af te leggen (zoals b.v. door Eugene de Kock, hoofd geheime operaties) werd daarna amnestie verleend NB. met instemming van de slachtoffers.

In het boek worden bijzondere voorbeelden genoemd van mensen die de inwijdingsweg met hart en ziel konden begaan en het ook echt deden. Dan zeg je “Onvoorstelbaar” (maar waar!).

Hierop volgt een hoofdstuk over ingrijpende gevolgen van vergeving, die de wereld hard nodig heeft.

De laatste hoofdstukken geven verdere informatie resp. uitleg i.v.m. het begaan van deze weg.

---

bron <http://quotesforquakers.blogspot.nl/>

If your heart is full of fear, you won't seek truth; you'll seek security. If a heart is full of love, it will have a limbering effect on the mind.

Als je hart vol van angst is, zul je niet de waarheid zoeken; je zult veiligheid zoeken. Als je hart vol van liefde is, zal het een zuiverend effect hebben op je geest.

De Kwaker

rubriek voor de jeugd

De Wijze Rechter

Bron : "Merhaba" door Boukje Offringa
bewerking Jan Ramaker

Terwijl Djeha over de markt loopt, ruikt hij de geur van gebraden vlees. Hij heeft honger en loopt op de heerlijke geur af. Bij de vleeskoopman blijft hij staan en kijkt begerig naar de stukken vlees, die op het houtskoolvuurtje worden geroosterd.

"Hoeveel wil je hebben?" vraagt de koopman. "Ik heb geen geld om vlees te kopen", zegt Djeha bedroefd, "ik heb maar twee dirham."

"Maak dat je weg komt", zegt de koopman nors tegen de jongen en Djeha rent weg. Een eindje verderop staat hij stil voor het kraampje van de bakker. Hij koopt voor één dirham een stuk brood. Daarmee loopt hij terug naar de kraam van de vleeskoopman. Hij houdt het brood boven het vlees dat boven het vuur geroosterd wordt.

"Wat doe je daar?" vraagt de koopman, "maak dat je wegkomt!"

"Nog heel even," zegt Djeha. Een minuutje later is de geur van het vlees in het brood getrokken. Djeha eet het brood langzaam en met veel smaak op.

"Dat was lekker," zegt hij tot de koopman, "bedankt, en tot kijk."

"Hé, wacht even," roept de koopman. "Ik krijg nog geld van je!"

"Waarvoor?" vraagt Djeha. "Ik heb niets van je vlees gegeten, ik heb alleen de geur geroken."

"Kom mee naar de rechter," zegt de koopman, dat zullen we nog wel zien."

"Goed," zegt Djeha en samen lopen ze naar de rechter.

De rechter luistert eerst naar de koopman en dan naar Djeha.

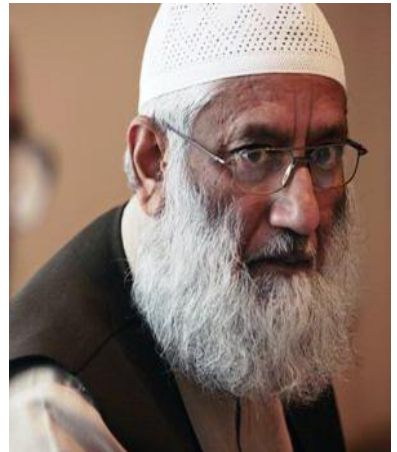
"Hoeveel geld wil je hebben?" vraagt hij de koopman.

"Eén dirham," zegt de koopman.

"Geef me een dirham," zegt de rechter tegen Djeha. Dan beweegt hij het geldstuk een paar maal onder de neus van de koopman en geeft het weer terug aan Djeha.

"Maar mijnheer de Rechter," zegt de koopman, "die dirham is toch voor mij? Waarom geeft U hem dan terug?"

"Kijk," zegt de rechter, "Djeha heeft de geur van jouw vlees geroken en nu heb jij de geur van zijn geld geroken. Nu zijn jullie elkaar niets meer schuldig."

Ik ben alleen

Door Toon Tellingen
Voorgelezen door Kathien Steen tijdens de wijdingsbijeenkomst in Kampen 29 Maart

***Ik ben alleen, zegt de een.
Nee, ik ben alleen, zegt de ander,
jij hebt mij.
ik jou? zegt de een
en draait zich, als door de bliksem getroffen om,
kijkt in het rond,
knielt op grond,
port met een stok
onder divans en kasten,
zoekt de ander.
roept de ander,
en denkt tenslotte,
in het klamme donker,
met zijn rug tegen een muur
het is waar, ik heb jou.***

Toon Tellingen: de eenzaamheid van de egel

Oproep aan ons Geweten

Vert. Nel Bennema

Dit is de derde van een serie artikelen over Quakers en klimaatverandering van het Bureau van de Quaker bij de Verenigde Naties, (www.quno.org), september 2014. QUNO Genève heeft deze publicatie gemaakt als een vorm van getuigenis bij het aangaan van antropogene klimaatverandering door liefde en actie, in plaats van angst. De mensen die geportretteerd zijn komen uit onze wereldwijde Quaker gemeenschap, van Afrika naar Europa, Azië-Pacific naar de Amerika's.

Jacob Masinde, Kenya

Jacob is emotioneel als hij spreekt over de natuur, over het in stand houden van Gods schepping en over het verbeteren van de levensstandaard van de mensen in zijn gemeenschap. In het bijzonder maakt hij zich zorgen over de gevolgen van de klimaatverandering op de opbrengsten in de

landbouw, voedselveiligheid en de verkrijgbaarheid van voedsel. “Ik zag hoe het milieu werd vernietigd. Er was een verandering gekomen in de regelmaat van de regenval. De meeste rivieren waren aan het opdrogen, in gebieden met veel bossen waren deze aan het verdwijnen en de mensen hadden ook niet voldoende hout meer om op te koken. Er was dus iets aan het gebeuren, er was een verandering in het klimaat, en ik begon naar de oorzaken te zoeken en ontdekte dat de belangrijkste oorzaak te vinden was in het kappen van bomen”.

“Ik heb ervaren dat de meeste mensen zich niet bewust zijn van klimaatverandering. Daarom ben ik nu bezig om hen over dit onderwerp te informeren en er op dit moment met hen aan te werken. Ik heb ervaren dat de klimaatverandering de mensen in mijn gebied en in het land in het algemeen in werkelijkheid al heeft getroffen. “

Jacob heeft zeven boomkwekerijen gevestigd in de provincie Bungoma, bij de grens met Oeganda in het Westen van Kenya. Hij kweekt zaailingen voor boeren en gemeenschappen om te worden uitgeplant. Het

provinciaal bestuur heeft wat grond voor de boomkwekerijen beschikbaar gesteld, maar hij heeft het project van de grond gekregen zonder hulp van instanties.” Ik ben een vrijwilliger die probeert groepen te helpen om de klimaatverandering te begrijpen. Ik gebruik mijn eigen bronnen en een paar vrienden dragen hier ook aan bij, in het bijzonder diegenen die lid zijn van mijn milieugroep”.

Bewustwording is een centrale doelstelling en ook een uitdaging voor dit werk. “De mensen hadden zich niet de problemen van klimaatverandering gerealiseerd. Sommigen hebben een negatieve houding tegenover het beheer van het milieu. Ik denk dat er een goede mogelijkheid is voor een gunstige uitwerking, in het bijzonder in het gebied waar mensen zich niet bewust zijn van klimaat verandering”.

“ Ik ervaar dat de meeste mensen zich niet bewust zijn van klimaatverandering, Daarom ben ik nu bezig hen over dit onderwerp te informeren en er op dit moment met hen aan te werken. Ik heb ervaren dat de klimaatverandering de mensen in mijn gebied en in het land in het algemeen in werkelijkheid al heeft getroffen.”

Het project heeft veel voordelen, inclusief het verminderen van luchtvervuiling, verduurzamen van grond en water en het verbeteren van de voedselveiligheid. “Bij veel boeren is er een grote vraag naar bomen. Er zijn onvoldoende zaailingen om bij de instellingen uit te planten. Om een project te beginnen is het nodig om veel mensen in beweging te krijgen, de gemeenschap erbij betrokken te krijgen, etc. Slecht onderhoud van de bomen nadat zij zijn geplant is ook een probleem. De belangrijkste uitdaging is daarom het opbouwen van kwaliteit. Ik heb nog niet voldoende mankracht en training betreffende klimaatverandering.”

“Er zou internationaal meer samenwerking moeten zijn, en er zouden meer netwerken moeten zijn tussen groepen om de klimaatverandering te begrijpen. We werken nauw samen met het provinciaal bestuur en we werken met andere niet-gouvernementele organisaties opdat we gezamenlijk invloed kunnen krijgen. Als we hulp kunnen krijgen zal het project snel kunnen groeien”.

Voorjaarsconferentie Doopsgezind WereldWerk

Door Martine Kuipers

Op 7 en 8 maart kwamen in het Broederschapshuis Dopersduin in Schoorl zo'n 90 mensen (groot en klein) bijeen voor een bijeenkomst met als thema Mine! Mine! Mine! Deze titel kan op twee manieren worden opgevat: 1) hebbigheid en 2) de winning van delfstoffen.

In het programmaboekje worden ons de vragen voorgelegd: Van wie is de schepping? Van de "eerlijke" vinder? Van ons allemaal? Van God? Van de hoogste bieder? Of van degene met de sterkste arm?

Het gaat om een vraagstuk dat te groot lijkt, we kunnen het niet bevatten. Maar het gaat ook om onze keuzes in het dagelijks leven. Martine Vonk verzorgt de inleiding, neemt ons een eindje bij de hand in dit doolhof. Zij studeerde milieukunde in Nijmegen, promoveerde in 2011 op "Sustainability and the Quality of Life" en werkt nu als lector Ethiek en Technologie. Ze hoopt bovendien binnenkort een boek te publiceren "Genieten van

Martine Vonk

Genoeg". Martine Vonk schetst eerst de noodzaak om "duurzaamheid" serieus te nemen, met grafieken en diagrammen. Dan laat ze ons stilstaan bij de vraag of we als gevolg van duurzaamheid zullen moeten inleveren waar het geluk en kwaliteit van leven betreft. Dat hangt er natuurlijk vanaf waar we ons geluk aan ontleen. Kunnen we gelukkig zijn als we anderen tegelijk tekort doen? Voor mij is dat geen passende combinatie. Voor Martine Vonk ook niet. Zij heeft voor haar promotieonderzoek diverse gemeenschappen bezocht om te ontdekken hoe zij met het milieu omgaan: de Amish en kloosterorders van de Franciscanen en de Benedictijnen. In haar verslag benadrukt ze de gemeenschappelijkheid en de voordelen van het samen optrekken, delen, elkaar ondersteunen. De groepen vertonen ook andere overeenkomsten: eenvoud, spiritualiteit en levensgeluk voor de mensen, die zich vrijwillig aansluiten. Vonk brengt haar idealen ook in

Kleedje in het midden van de kapel tijdens de kerkdienst, nl. quilting als mooi voorbeeld van hergebruik

praktijk: energie besparing, openbaar vervoer, een moestuin, recycling, de bekende toepassingen passeren de revue. Ze wil ook graag met haar gezin deel worden van een woongemeenschap, maar dat is nu nog even toekomstmuziek.

We kunnen in de loop van de conferentie kiezen uit 10 workshops: bovenaan de lijst staat “Chocolate Factory” en onderaan “mijn-/roofbouw”. Daar ligt van alles tussen, o.a. “Duurzaam geluk”, “Schepping vieren” (= een website van de Raad van Kerken), “Guerrilla Gardening”, wandelen en zingen.

’s Avonds konden jong en oud meedoen met een spel: de grote afvalrace. De corveegroepen moesten kaartjes met afbeeldingen van glas, papier, blik, voedsel, plastic, enz. naar de goede afvalbakken brengen her en der in het gebouw. Helaas was(waren) er (een) saboteur(s) of guerrilla(s) onder ons die een afvalbak hadden verstopt en/of de kaartjes verwisselden. De problemen zijn gelukkig vreedzaam opgelost en de groep met de meest effectieve vorm van samenwerking heeft gewonnen. Leuk hoor, zo’n spelmoment.

Op zondagochtend was er tijdens de koffiepauze de mogelijkheid van “speed daten”: vertegenwoordigers van verschillende organisaties/ werkgroep/ stuurgroep zaten aan tafeltjes. Daar kon je aanschuiven en vragen stellen.

Nieuw voor mij was de “open ruimte” tijdens de viering op zondagochtend.

In een periode van een minuut of 5 (of misschien 10?) konden de aanwezigen reageren op het thema. Een paar mensen stond snel achter elkaar op met een bijdrage en toen werd de open ruimte weer gesloten. Er was grote behoefte om gedachten met de groep te delen, maar door de snelle opeenvolging van de bijdragen was het niet te vergelijken met onze manier van “spreken uit de stilte”. Ik heb in

Jaap Schiere met een microfoon vertelt WayanaCall for life. Het Wayana volk leeft aan de Surinaamse Tapanahoni rivier en is slachtoffer van goudwinning.

de loop van het weekend heel wat positieve reacties gehad op de hernieuwde uitwisseling tussen Dopers en Quakers. Daar ben ik erg blij mee. In mei zal Jaap Schiere naar onze AV komen. Ik hoop dat in de toekomst ook verschillende Quakers aan de Wereld Werk conferenties zullen deelnemen. Er zal een kinderprogramma zijn, waardoor het ook voor onze jonge Vrienden aantrekkelijk is. Het programma is afwisselend, de mensen zijn inspirerend, al met al een positieve ervaring.

Onderscheiden en het nemen van beslissingen

vertaling Marlies Tjallingii, uit The Friend 6 februari 2015

Voorafgaande aan deze vertaling: Ik vond dit artikel in The Friend en dacht: “Tja denk ik nu zo concreet over God? “Alick Munro neemt een humoristische insteek, alsof God aan de touwtjes zit en ons bestuurt als Marionetten. Het artikel spreekt me aan en ik laat de interpretatie van God over aan hem. Hij biedt enkele persoonlijke reflecties over onderscheiden, in het Engels ‘discernment’ en ik vind dit een prachtig woord, dat ik leerde kennen en proeven tijdens mijn werk in de Dina van Daltsen commissie in de jaren negentig. Het artikel gaat over God en de Quaker manier van vergaderen. Ik zou voor onderscheiden (discernment) ook kunnen zeggen: het zorgvuldig wegen van ideeën en ingevingen en het onderscheiden in je eigen hoofd en als groep of onze ideeën en ingevingen van onszelf komen of van God, vanuit het innerlijk Licht in ons.

Alick Munro: “Als de Quakerwijze van zaken doen goed gaat, dan is het een verheffende ervaring, maar soms zijn er obstakels.

Het eerste obstakel is het uitzoeken van de ingevingen in de geest van de Vrienden. Hoe slordig is God om zulke verschillende ideeën in de hoofden van Vrienden te stoppen allemaal op hetzelfde moment. Het is nog slordiger om sommige Vrienden meer uitgesproken en vol zelfvertrouwen te maken dan anderen. Dan komt daar nog bij dat de groep beperkte tijd krijgt. Als God niet oppast, kan het gebeuren dat sommige Vrienden gekwetst

weggaan, omdat ze zich niet gehoord voelen. Het zou wel eens nodig kunnen zijn dat God meer realistisch is over het aantal Vrienden waar Hij effectief tijd voor heeft in een Quaker Zakenvergadering en het aantal onderwerpen dat Hij aan hen kan presenteren op de agenda. Aan het begin van de Vergadering zou God aan de Vrienden moeten vertellen om iedereen in hun hart en in gedachten te nemen en te voelen dat ze met elkaar kunnen resoneren, zodat ze kunnen

omgaan met Zijn slordigheid. Hij zal Vrienden er aan moeten herinneren dat als Hij ingevingen in hun gedachten stopt, dat Hij alleen maar speelt met ideeën. Hij kan een Vriend vragen om een ingeving door te geven aan de anderen en dan zou de Vriend moeten voelen dat zijn taak is vervuld en deze Vriend mag zich er los van voelen.

God zou heel goed kunnen vragen aan andere Vrienden om een spreker uit te nodigen om te verhelderen en te bevestigen wat zij of hij dacht dat God bedoelde toen Hij zo'n ingeving in het hoofd van de eerdere spreker stopte. De aanname dat God alleen kan spreken door iemands stem zou Zijn vermogen tot verandering en matiging kunnen inperken.

God zou Vrienden heel nuttig kunnen adviseren om te herkennen dat Zijn wil ook kan worden doorgegeven via keyboard of pen, evenals door een stem. Werken via keyboard of pen geeft God meer tijd voor onderscheiden en voor hoffelijkheid.

Het opschrijven van verhelderde inzichten, kan ook een obstakel zijn. Een samenvatting van de ideeën zal allesomvattend moeten zijn, anders zullen de bijdragen die genegeerd worden aan ons verloren gaan, evenals de Vrienden door wier geest de inzichten werden doorgegeven.

Een goede samenvatting zou het beste eerst helemaal voorgelezen kunnen worden. Daarna leest de schrijver zin voor zin voor met tijd tussen iedere zin, terwijl hij of zij rondkijkt om te zien of er opgetrokken wenkbrauwen zijn of andere tekenen van verbazing of oneens zijn via opgeheven handen. Het weergeven van een minuut op een scherm maakt de taak gemakkelijker. De verschillen van inzichten zoals gezien door “nee-schudders”, krijgen een plek in de totale minuut, hoe weinig die ideeën van God ook resoneren bij anderen.

Soms moet God een beslissing nemen. Hij zal inclusief en ook lateraal moeten denken over de variëteit aan opties en vermijden om te vroeg gebonden te raken aan één van de opties en de opties plaatsen in een of andere volgorde van wenselijkheid. Voor dit doel kan Hij wellicht werken

door de geest van de schrijver. Echter God zal er acht op slaan dat Hij Vrienden heeft gemaakt als mensen die eenheid nastreven en die daarom onderworpen zijn aan de sociale druk om zich te confirmeren. Een mompelend “Hope so” in antwoord op de beslissing van de schrijver zou wel eens niet echt de wil van God kunnen weergeven en zou sommige Vrienden kunnen achterlaten in twijfel. De volledige diversiteit van Gods wil kan alleen gerealiseerd worden als alle Vrienden kunnen deelnemen door met hun handen te laten zien of ze het eens zijn of nog niet eens zijn als de definitieve beslissingen genomen moeten worden. Voor die Vrienden die bedeesd of onuitgesproken zijn, heeft God alleen hun handen om de ingevingen door te geven waar Hij zijn Licht over laat schijnen. Daarna kan God verwachten van die Vrienden door wiens geest Hij een minderheidsstandpunt geeft, om die ideeën uit te leggen en ook de intensiteit van Gods innerlijke verdeeldheid vast te leggen in de minuut. God kan Zijn Vrienden vragen om Hem meer tijd te geven, als Zijn innerlijke verdeeldheid intens is en als er erg veel verschillen zijn. Na een Zakenvergadering, kan God Vrienden vragen om die Vrienden bij te staan die Hij heeft uitgekozen om minder wenselijke opties te verwoorden.

Het is door Gods zorg voor de broze menselijkheid van Vrienden, dat Hij hen helpt om te groeien in de geest en in aantal. Op hun best zijn ze hier ter aanmoediging en voor het delen van de ervaring om God te helpen zijn Goddelijke wil in de vergadering in focus te brengen.”

Alick is lid van de Kingston and Wandsworth Area Meeting.

Boekbespreking: Militarisme

“Voorspiegeling, Werkelijkheid, Verzet: confrontatie met een cultuur van militarisme”. Peter Coltman bespreekt dit boek van Gee, dat de cultuur van het militarisme ter discussie stelt.

Uit: The Friend, 13 februari 2015. vert. Nel Bennema

Het is niet natuurlijk dat mensen elkaar doden. In Groot Brittannië zijn de kansen om vermoord te worden iets kleiner dan een op 100.000; wat eerder voortkomt uit de cultuur en een natuurlijke afkeer van geweld dan uit angst voor de wet. In de V.S. waar aanzienlijk hogere aantallen moorden kennen, zijn strengere wetten geen afschrikmiddel: het aantal moorden in die staten die de doodstraf opleggen is hoger dan in die staten die de doodstraf niet toepassen. Wat de meesten van ons er dan, wereldwijd, van weerhoudt om elkaar te vermoorden is dus een aangeboren afschuw van het proces en zijn gevolgen.

In zijn opmerkelijke boek: *“Voorspiegeling, Werkelijkheid, Verzet: confrontatie met een cultuur van militarisme”*, stelt David Gee ter discussie waarom wij, als burgers van het Verenigd Koninkrijk, toestaan dat er namens ons oorlogen worden gevoerd: de “industrie” waarbij lichamen van mensen worden doorboord, uit elkaar gerukt, verbrijzeld, verbrand of op andere wijze massaal worden verminkt. Zoals Elaine Scarry schrijft: “Verwonding is het meedogenloze doel van alle militaire activiteit: de tegenstander in verwondingen te overtreffen.”

In drie met elkaar verbonden essays onderzoekt Gee de manieren waarop wij worden gemanipuleerd om dit te accepteren.

In eerste instantie toont hij aan hoe wij “slechte getuigen zijn van oorlog”.

Wij mythologiseren bijvoorbeeld ons heroïsch verzet tegen de Duitse luchtaanvallen van de tweede wereldoorlog die 60.000 burgers hebben gedood, terwijl wij blind zijn voor de 800.000 mensen die werden gedood door de bombardementen in Duitsland. We zijn allen bekend met de Nazi gruwelen in Belsen, maar hoe velen van ons hebben beelden gezien van de brandbommen op Dresden: “Doden, doden, overal doden. Sommigen helemaal zwartgeblakerd als houtskool, vrouwen, jonge meisjes, kleine kinderen, bijna allemaal naakt. Sommigen zich als met klauwen elkaar vastklemmend.”

Pas toen er televisieverslagen van de gruwelen in Vietnam werden uitgezonden kwam het Amerikaanse electoraat in beweging zodat de oorlog daar onhoudbaar werd.

In de tweede plaats romantiseren wij onze oorlogen als vormen van heroïsche “ridderlijkheid”. In de film “Romance” speurt Gee naar de elementen van de heroïsche zoektocht die zowel gebruikelijk zijn in een James Bond film als in “Sir Gawain en de Groene Ridder” *, de gevaarlijke reis die naar de allesbeslissende strijd leidt, met als gevolg het bejubelen van de held. Politieke retoriek bedient zich van dit taalgebruik: Tony Blair is “op missie”, George Bush gebruikt het woord “kruistocht,” tegenstanders worden “de as van het kwaad,” die zich bewapenen om de vrede in de wereld te bedreigen”. Media kunnen medeplichtig zijn: helden worden gecreëerd om de afbrokkelende publieke opinie te versterken bij twijfelachtige ondernemingen. Intussen verstrekt het Pentagon materiaal aan filmproducenten voor het produceren van patriottische kitsch die de geest verblindt, terwijl benodigdheden worden onthouden aan diegenen waarvan het werk vragen oproept of die de “moraliteit” van de oorlog ridiculiseren.

Het allerbelangrijkste is “Macht”. In het laatste essay herinnert Gee ons eraan dat de besluiten om oorlog te voeren meestal niet door ons maar door onze leiders worden genomen. Dus is het voor hen noodzakelijk om gezag

uit te oefenen over een bevolking die het hiermee steeds meer oneens is. Centraal hierbij is het verankeren van het leger als een fatsoenlijk onderdeel van onze nationale cultuur.

Recrutering, ondersteund door bezoeken aan scholen, inclusief basisscholen, begint al vroeg. Slechts achttien landen wereldwijd recruterend op de leeftijd van zestien, en het Verenigd Koninkrijk is een daarvan. Het leven in het leger wordt geïdealiseerd door het voor te stellen in termen van heroïsche mythen en door de oorlogsspelletjes op de computer, waarmee kinderen vertrouwd zijn: Het idee dat een rekrutee in werkelijkheid deze spelletjes zal “spelen”, contrasteert sterk met de treurige onvoorwaardelijk gehoorzaamheid van het leven bij de infanterie waarvoor hij/zij wordt gecontracteerd. Dit beeld is niet zo somber als het lijkt. In dit boek dat met gepassioneerde argumenten geschreven is, vindt men de resultaten van gedegen onderzoek. Het is voortreffelijk gedocumenteerd. Gee citeert ook dissidente stemmen, mensen die weigeren om “ja” te zeggen: Percy Miles, die al in het begin

langs de weg in Wootton Assett stond om getuige te zijn van de doden die terugkwamen; Gus Hales, wiens gedicht de pompeuze herdenkingsdienst op de Falkland eilanden doorprikte; Vic Williams die gevangen werd genomen omdat hij weigerde deel te nemen in de “brute agressie” van de Golfoorlog in 1990, en Ben Griffin, die de Britse tak van Veteranen voor Vrede stichtte. Dit zijn inspirerende voorbeelden van mensen die door hun oorlogservaringen hebben ingezien dat oorlog verkeerd is. Dit is het licht. Wij moeten daarnaar gaan leven,

David Gee. Spectacle, Reality, Resistance: Confronting a culture of militarism. Forces Watch, ISBN, 9780993095504

*Het verhaal van een van de ridders van Koning Arthur. (NB)

De Banken, neen bedankt!!!

door Dick Kamminga

De afgelopen week zag ik tot mijn verbijstering enkele topmensen van de grootste banken in Nederland in het journaal. Zij waren boos en verdrietig en voelden zich ondergewaardeerd door de matige betaling van hun diensten. Een salaris verhoging van minimaal 100.000 euro is wel het minste wat ze wilden. Kapitalisme in optima forma zou ik denken.

De Vriendenkring heeft al jaren een rekening bij de ING, maar ik denk, en met mij de commissieleden, dat we moeten gaan overstappen naar de Triodos bank. Gelukkig zijn er zeer velen die deze stap ook gaan maken of er over nadenken om dat te gaan doen.

Wij zullen jullie op de hoogte houden wanneer wij een rekening hebben bij de Triodos bank.

Jaarverslag Quaker Hulpfonds

door Johannes Borger

Inkomsten

In 2014 heeft het QHF € 34.346 (inclusief rente-inkomsten) ontvangen, dat is € 2.000 minder dan in 2013. Desondanks een goed resultaat waar we trots op mogen zijn voor zo'n klein genootschap! De halvering van de bijdrages voor de Communicatiecursussen in Palestina (van € 9.755 in 2013 naar € 5.010 in 2014 omdat dit jaar maar 1 cursus is gegeven) verklaart de terugloop van de inkomsten.

Uitgaven

De uitgaven zijn teruggelopen naar € 30.396, wat een terugloop betekent ten opzichte van 2013 toen we € 37.550 uitgaven. We hebben € 3.950 toegevoegd aan de reserves. In 2014 kunnen we daarom extra bijdrages leveren aan de doelen die hier om gevraagd hebben. De teruggelopen uitgaven zijn deels te danken aan de beëindiging van de legaten (in 2013 € 2.000), en aan de eerder genoemde halvering van de bijdrages voor de Communicatiecursussen in Palestina.

Doelen

De doelen waarvoor het meeste geld werd ontvangen (als bestemde baten) zijn: *Change Agents for Peace, Trees for Africa, Am'ari Playcenter, Kinderdagverblijven Gaza (PECEP), Traumaverwerking Balkan (Charles Tauber), Rural Service Programme Kenia, PCTC India* en de *Communicatiecursus Palestina*. Daarnaast ontving een aantal doelen, uit de onbestemde giften, ruime bijdrages van het QHF, dat waren: *Traumacentre Burundi, Friends House Moscow, Campagne tegen Wapenhandel* en het *Jeanette Noëlhuis*. Ten slotte ontving ook een aantal binnen- en buitenlandse doelen relatief kleine bijdrages vaak vanuit een historische Quaker-betrokkenheid.

Conclusie en vooruitblik

Er is in 2014 weer ruimschoots gegeven door onze supporters! We hebben echter in 2014 minder uitgegeven dan we hebben ontvangen. We zullen dat in 2015 compenseren. Een breed scala aan doelen is door ons ondersteund. Een aantal doelen heeft ons gevraagd om extra steun en die zullen we ook toekennen. Wij hopen dat in 2015 meer mensen het QHF zullen steunen. Wij kiezen de doelen die door jullie worden aangedragen en waarbij jij je nauw betrokken voelt, of waarbij je misschien persoonlijk bij de uitvoering betrokken bent.

Namens het QHF, Martine Kuipers, Sytse Tjallingii, Johannes Borger

Een zonnestraaltje in Israël en Palestina

door Sytse en Marlies Tjallingii

Het is hier in Ramallah koud en het regent en hagelt zelfs af en toe. De eerste week zijn we in Israël bij verschillende vrienden geweest. Veel hartelijke gastvrijheid. We werden op twee plaatsen uitgenodigd om het Joodse Paasfeest, Pesach, te vieren. We werden eerst door onze vrienden in Zichron Ya'akov (tussen Tel Aviv en Haifa) enkele dagen gastvrij ontvangen en we bezochten Cesarea. Ontstellend om te zien hoe de ene na de andere overheerser de vorige beschaving uitroeide en weer iets nieuw opbouwde.

Vandaar uit gingen we een dag via Tel Aviv naar Rahat, waar we een kleine workshop konden geven aan vier vrouwen. Het mooie was dat ze ontdekten dat ze hun eigen familie en werkrelaties konden verbeteren door meer "in de

schoenen van de ander te gaan staan" en zich minder afhankelijk te maken van wat een ander over hen te zeggen had. Een prachtig proces. We hielden onze workshop in het gemeentehuis. Er hingen twee foto's van de voormalige burgemeester, één met Rabin en één met Yasser Arafat. Er lag een uitstalling van de resten van

traangasgranaten die de

politie tegen een menigte van 20.000 (bron: Mondowise) meest van oorsprong Bedouinen heeft gebruikt. De aanleiding was de dood van een

Cesárea, hoeveel culturen zijn er vernietigd en weer opgebouwd?

Deelnemers aan de workshop in Rahat

jongen die in zijn voortuin door een politiekogel werd getroffen. De burgemeester liep mee in de demonstratie en werd zelf ook getroffen door het geweld van de politie

tegen de demonstrerende menigte. Hoeveel trauma's heeft zo'n optreden te weeg gebracht bij de bewoners van Rahat? Wat is er met het moreel en de menselijk waarden van de politie gebeurd? Hoeveel werk moet er verzet worden om in de toekomst het vreedzaam samenleven mogelijk te maken? De Hagadah hebben we gevierd met Daniel, een vriend van ons die heel spiritueel Joods is. We hebben twee maal met hem in de Synagoge een dienst meegemaakt, waar mannen en vrouwen een gelijkwaardige rol hebben. Veel rituelen en vaste teksten, maar ook een tijd samen nadenken over de betekenis ervan. Indrukwekkend. Zij hebben contacten met het naburige Palestijns dorp en een gemengd Palestijns / Joods circus opgericht dat zelfs in de VS voorstellingen geeft. Je ziet dat er bij veel mensen een hele positieve intentie is om vreedzaam bij elkaar te leven, maar er zijn helaas veel tegenkrachten: angst en haat. Dus is er nog veel nodig om ook echt vreedzaam samenleven te bereiken. Het is goed om te weten dat er zo velen zijn die zich hiervoor willen inzetten! Wij zijn dan ook dankbaar dat jullie ons steunen bij wat we hier mogen doen.

Daniel tijdens de Pesach viering in de Synagoge van Shorashim

De genoegers

door Marianne van der Zee

Er was eens een land waar allemaal elfjes woonden. Het was een heel mooi land met prachtige bloemen, mooie bossen met grote meren erin en in het noorden was de zee met de duinen. Ook in de duinen groeiden prachtige struiken en er woonden heel veel wilde dieren. De elfjes leefden een rustig leven, een ieder had zijn eigen stukje land om zijn voedsel te verbouwen, vruchtenbomen en niet te vergeten heel veel bloemen. Gewoon omdat ze die mooi vonden. Grote dingen zoals het bouwen van een huis deden ze met z'n allen. Als er iemand ziek werd was er het kruidenelfje dat voor iedere kwaal wel een remedie wist.

Wat de elfjes niet wisten was dat er een wereld naast die van hen bestond, een parallelle wereld waar de rust en het geluk van de elfjes heen straalde en zo de mensen aan de andere kant gelukkig maakte. De afscheiding tussen beide werelden was zo gemaakt dat alleen de invloed van de elfjes doorstraalde naar de andere wereld en niet andersom. Zo hadden beide werelden eeuwenlang naast elkaar gewoond, beiden in een prachtig land. De parallelle wereld leek vroeger erg veel op die van de elfjes, daar leefden mensen rustig naast en met elkaar, niemand was rijk of arm. Op een gegeven moment waren er een paar mensen die zich een beetje ongelukkig voelden en helemaal geen zin hadden om naar het kruidenvrouwtje te gaan om te vragen of zij kon helpen. Misschien had het geholpen als ze gewoon in het bos of het gras waren gaan liggen, dan hadden ze de straling van de elfjes gevoeld. Helaas hadden ze daar ook geen zin in, daar waren ze veel te onrustig voor. Ze bedachten dat ze zich wel prettiger zouden voelen als ze meer zouden bezitten dan een ander en wilden daarom grotere stukken land bij hun huis hebben. Maar ja, al het bouwland was al verdeeld. Ze bedachten toen dat ze maar beter de bomen konden kappen, die hadden verder toch geen nut en waren van niemand en zo kregen ze meer bouwland. Zo gezegd zo gedaan, ze kaptten de eerste bomen, maar dat ging niet snel genoeg naar hun zin. Bovendien hadden ze bijna geen tijd meer over om hun groenten en fruit te verbouwen. Wel hadden zichzelf inmiddels een naam gegeven: De vooruitgangers.

De vooruitgangers keken om zich heen en zagen heel veel mensen die tijd over hadden en lekker in het gras lagen te zonnen en te genieten van de vogels en de bomen. Ze vroegen die mensen of ze niet een beetje wilden helpen, als beloning zouden ze dan wat extra groenten en fruit krijgen. Inwendig keken ze een beetje neer op die mensen en ze noemden ze de stilstaanders omdat ze maar niet begrepen dat vooruitgang het belangrijkste was in het leven en genoeg namen met alleen dat wat ze nodig hadden zonder iets extra's.

De stilstaanders gingen af en toe een beetje werken voor de vooruitgangers omdat ze die een plezier wilden doen. Maar langzaam maar zeker moesten ze hoe langer hoe meer werken en hadden ze geen tijd meer om hun eigen groenten en fruit te verbouwen. Laat staan om hun huis op te knappen. Toen stelden de vooruitgangers voor dat ze de grond en de huizen maar aan hun moesten geven, dan mochten ze er blijven wonen en de vooruitgangers zorgden voor het eten. Langzamerhand kregen de vooruitgangers hoe langer hoe meer bezittingen. Alle stilstaanders werkten voor hun en daar waren ze nu de baas over. Het ergste was dat de vooruitgangers niet meer in de gaten hadden dat ze zich ongelukkig voelden, ze dachten dat geluk hetzelfde was als heel veel bezitten.

Op een geven moment was alle bezit en land van de vooruitgangers en wisten ze niet meer wat ze nog konden doen om rijker te worden. Toen bedachten ze dat er misschien in de grond nog wel iets te halen viel en ze lieten de mensen graven, graven en nog eens graven. Er werden bergen zand naar boven gehaald, maar verder helemaal niets. Het enige resultaat was dat er hele diepe geulen door het land liepen. Die geulen waren zo diep dat de ongelukkige energie van de vooruitgangers en de stilstaanders terecht kwam bij de elfjes. Die kregen daar ontzettend last van maar begrepen niet waar dat akelige gevoel vandaan kwam. Ze gingen op onderzoek uit en vonden op sommige plaatsen kleine open verbindingen met de andere wereld omdat de vooruitgangers zo diep hadden laten graven.

Helemaal verbaasd keken de elfjes naar de wereld naast die van hun. Er stond bijna geen boom meer, geen wilde bloemen. Wel zagen ze armoedige hutjes met alleen kinderen en zagen ze dat de volwassenen aan het werk waren. Iedereen zag er doodongelukkig uit. De elfjes begrepen niet hoe dat kon, een wereld met allemaal mensen die iets doen waar ze helemaal geen zin in hebben, geen tijd om te lachen of gezellig bij elkaar zijn. Wel begrepen ze dat ze er iets aan wilden doen, want om te beginnen hadden ze zelf last van die slechte energie en ze wilden ook die ongelukkige mensen helpen want zo ongelukkig leven past niet binnen de elfenfilosofie. Hun

kruidenvrouwkje maakte wat gelukspoeder dat de elfjes door de gaten gooiden als daar mensen aan het graven waren.

Na een paar dagen begonnen een paar mensen opeens te voelen door dat poeder dat hun lichaam pijn deed van het harde werken en ze gingen tussendoor rusten op de grond. Zoals je begrijpt voelden ze daardoor de geluksstraling van de elfjes weer.

Ze keken om zich heen en zagen dat alles kaal en saai was geworden. Na werktijd gingen ze daarom stiekem allerlei zaadjes in de grond stoppen zodat er weer bomen zouden gaan groeien. Eerst deden ze dat op een paar plekjes waar het niet opviel. Op die plaatsen begon het bloemenzaad dat al die tijd in de grond had liggen wachten ook weer op te komen.

De vooruitgangers ergerden zich aan die mensen die hoe langer hoe minder gingen werken en maar op de grond lagen te genieten en noemden ze de dwarsliggers, maar die mensen noemden zichzelf de genoegers. Langzaam maar zeker werden hoe langer hoe meer mensen genoegers en zag je grote groepen mensen lekker op de grond liggen genieten van de zon, de wolken en de bomen. En van de elfenstraling, maar dat wisten ze niet. Omdat ze niet meer op het land werkten kwam alle moois weer terug en alles wat ze

gezaaid hadden aan voedsel zaaide zichzelf weer uit zodat ze genoeg te eten hadden. Toen de vooruitgangers zagen dat de mensen lachten, elkaar knuffelden en blij waren gingen ze ook stiekem op de grond liggen waar niemand hen kon zien. Daardoor kwamen ze ook onder invloed van de elfenstraling en begonnen ze ook te lachen, te praten en eindelijk gelukkig te zijn. Op een gegeven moment waren er alleen nog maar genoegers in die wereld en werd alles weer mooi en vol bloemen en iedereen leefde nog lang en gelukkig naast de wereld van de elfjes.

Waar Palestijnen en Kolonisten elkaar ontmoeten als gelijkwaardigen.

door Ilene Prusher

vertaling Sytse Tjallingii: bron Haaretz (Israëlische krant) 13-2-2015

Geïnspireerd door de Rabbijn Menachem Froman (een buitenbeentje), hebben Ali Abu Awwad en Saul Judelman de organisatie 'Roots' opgericht, een houten hut op de Westelijke oever van de Jordaan, waar een flinke straal hoop wordt geserveerd bij de koffie.

Ergens op een klein stukje landbouwgrond op de Westelijke oever van de Jordaan, ingeklemd tussen een cluster van joodse nederzettingen in de Gush Etzion, is er een kleine houten keet waar onwaarschijnlijke vriendschappen bloeien. Hier trotseren Palestijnen en kolonisten alle vooroordelen ten opzichte van elkaar en ontmoeten elkaar als gelijken, in de hoop op een betere toekomst.

Over 'Roots':

(www.friendsofroots.net)

".....een effectieve dialoog is de veilige plek voor argumenten en dieper begrip. Het is in deze ruimte dat er oplossingen kunnen worden gebouwd."

Volgens onze ervaring en zoals wij het begrijpen, weten we dat geweld het product is van ongelijkheid, angst en lijden. Maar belangrijker dan dit is het ontbreken van het elkaar kennen want dat zorgt ervoor dat we ons eigen lijden groter vinden dan het lijden van de ander en daardoor opnieuw en opnieuw vervallen tot de vicieuze cirkel van geweld.

Het 'Roots' project trekt Israëli's en Palestijnen aan die, ondanks dat ze naast elkaar wonen, gescheiden zijn door muren van angst- niet alleen angst voor

Regio Beit Ummar en Gush Etzion ten ZW van Bethlehem, een deel van de bouw van de muur is uitgesteld (stippellijn)

elkaar, maar ook voor de prijs die vrede met zich mee brengt. Zonder het opbouwen van vertrouwen, zal het wantrouwen tussen ons de politieke vredesakkoorden verstikken.

Om de twee volken bij elkaar te brengen, bestaat het project uit maandelijkse bijeenkomsten tussen Israëliische en Palestijnse families, een vrouwengroep, werk met schoolgaande kinderen, betrokken lokale leiders, een zomerkamp, het leren van talen en culturele uitwisselingen. Om ruimte te bieden aan dit ruime scala van activiteiten, wordt een centraal gelegen plaats in het Gush Etzion gebied van de West Bank als geschikte vergaderruimte gebruikt. We weten dat er grote onenigheid over veel zaken bestaat. Over de feiten van het verleden en zelfs over de realiteit van het heden. Maar wij zijn van mening dat een effectieve dialoog de veilige plek is voor discussie en dieper begrip. Het is in deze ruimte dat er aan oplossingen kan worden gewerkt. De belofte van vrede betekent verschillende dingen voor onze volken - maar de weg naar vrede is een gemeenschappelijke en we moeten deze weg samen lopen. "Het plaatsen van een menselijk gezicht op de vijand verzacht de haat tegen een anonieme vijand, en helpt mensen om te stoppen met het gevoel slachtoffer te zijn."

*Noot van de redactie: Dit project is interessant in het licht van de discussie over 'normalisatie', waarmee de contacten tussen Joodse Israëliërs en Palestijnen worden bedoeld, waar Palestijnen en vermoedelijk ook Israëliërs zeer verschillend over denken. Essentie van de discussie hierover is: In hoeverre is een discussie tussen deelnemers met zoveel ongelijkheid aan macht achter zich wel gewenst? De bezetting zou dan als 'normaal' geaccepteerd kunnen worden.

Shaul David Judelman en Ali Abu Awwad, initiatiefnemers van 'Roots'

Brief van IFOR

International Fellowship of Reconciliation (IFOR) is een internationale, interreligieuze vredesbeweging van mensen die actieve geweldloosheid zien als een weg om te leven en als een middel tot transformatie – persoonlijk, sociaal, economisch en politiek. IFOR heeft een raadgevende status bij de Verenigde Naties (ECOSOC en UNESCO).

Maart 17, 2015; cc: Quaker Yearly Meeting, the Netherlands

Beste Vrienden

We bevinden ons te midden van onze gezamenlijke inspanningen om de drumbeat van oorlog te weerstaan en te bouwen aan getransformeerde samenlevingen. We willen jullie dankzeggen voor de steun die jullie, de Nederlandse leden van IFOR, hebben gegeven aan onze wereldwijde beweging als vrijwilligers, door bijdragen, en gebeden door de jaren heen. We zijn dankbaar voor jullie deelname aan de Honderdjarige Viering in Konstanz, Duitsland en voor de vertegenwoordigers die jullie hebben gestuurd naar de Internationale Raad.

Nu IFOR 100 jaar oud wordt, is het nieuw gekozen bestuur zich zeer bewust dat het voor het eerst in Bilthoven in 1919 was, dat leden uit verschillende landelijke afdelingen van de wereldwijde gemeenschap bijeenkwamen om aan de behoefte tot meer mondiale samenwerking gestalte te geven. Nederlandse leden speelden een cruciale rol in de ontwikkeling van IFOR. Voor het grootste deel van de 100-jarige geschiedenis van de beweging was het internationale coördinerende kantoor in Nederland gevestigd.

Sommigen van jullie weten dat na de verkoop van ons gebouw in Alkmaar we een beslissing moesten nemen over de vraag of het Internationaal Secretariaat in Nederland zou blijven of verhuizen naar een ander land. Na maanden van zorgvuldige afweging hebben de nieuw verkozen leiders van IFOR en de Internationale Coördinator ervoor gekozen om in Nederland te blijven voor de nabije toekomst. Twee veteranen van de vredesbeweging in Nederland, Annelies Klinefelter en Kees Nieuwerth zetten zich binnen IFOR in als vrijwilligers. We delen nu het kantoor met Kerk en Vrede in Utrecht.

Als uitvoerend staf lid voor IFOR en Internationale Coördinator, ben ik verhuisd naar Amsterdam en begin ik Nederlands te leren. Ik begin vertrouwd te raken met de regelgeving voor NGO's en ik leer velen van jullie kennen. We hebben ervoor gekozen om deze investering te doen, omdat we het gevoel hebben dat zo lang Nederland ons thuis is, we dit willen omarmen en dat we het belangrijk vinden dat we hier zijn. Voor ons betekent het dat we betrokken en ondersteunend willen zijn voor jullie inspanningen waar mogelijk. Terwijl het werk van het Internationaal Secretariaat is om de

wereldwijde beweging te steunen, willen we heel graag een bron van bijzondere steun, aanmoediging, en kans voor jullie zijn.

Onze waarden volgend, identificeert het Internationaal Secretariaat regelmatig activiteiten en betrokkenheid die actueel zijn binnen onze gemeenschap en zoekt mogelijkheden om steun hieraan te coördineren. Sommige van deze gemeenschappelijke concerns die het secretariaat als prioriteit zal stellen, zijn onder meer:

- Het beëindigen van het racisme en de militarisering van de politie
- Het beëindigen van geweld tegen vrouwen.
- Nucleaire ontwapening
- Het beëindigen van de Israëliische bezetting van Palestina en het ondersteunen van gewelddoze activisten in Palestina en Israël.
- 'Interreligieus' werk en solidariteit met gemeenschappen waar het geloof strijdt tegen geweld

Het secretariaat zal samenwerken met de landelijke afdeling om reizen te organiseren, om te spreken, om delegaties te sturen en andere mogelijkheden om bij de verschillende punten van de wereldwijde strijd tegen geweld met elkaar te verbinden. Onze vertegenwoordigers bij de Verenigde Naties blijven de waarden van IFOR uitdragen en stellen waardevolle rapporten samen zoals over de status van gewetensbezwaarden en de crises rond de mensenrechten in verschillende delen van de wereld. Wij willen dat hun werk een informatiebron vormt voor de landelijke afdelingen en dat het werk van de leden hun inspanning als vertegenwoordigers zal verbeteren. Waar het relevant voor jullie is en past bij jullie prioriteiten, willen we aansluiten en ervoor zorgen dat onze inspanningen jullie helpen.

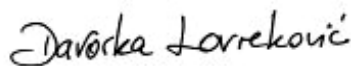
Het Internationale Comité zal van 1 t/m 4 mei 2015 in Amsterdam bijeen komen. De ICOM bestaat uit vreedstichters uit Japan, Duitsland, Zambia, de Republiek Congo, Nederland en de Verenigde Staten. We zijn op zoek naar mensen die bereid zijn om de leden van ICOM onderdak te bieden tijdens hun tijd hier. We zouden heel graag een ontvangst voor sommigen van jullie willen organiseren om elkaar te ontmoeten.

Dank voor je partnerschap. Aarzel niet om met ons contact op te nemen als er mogelijkheden voor samenwerking zijn of als we op een of andere manier jullie inspanningen kunnen ondersteunen.

Met vriendelijke groet,

Rev. Lucas L. Johnson
International Coordinator

Davorka Lovrekovic
President Cell: 0630610385

Wind kan je delen!

Ingezonden door Jan Ramaker

Ik denk dat alle Vrienden het met mij eens zijn: Wind en zonne-energie zijn het milieu vriendelijkst. Toch voorzien lang niet alle Vrienden in hun energiebehoeften door middel van deze duurzame energie vormen. Daar zijn verschillende redenen voor. Lang niet alle Vrienden hebben daken die geschikt zijn voor de plaatsing van zonnepanelen. Bovendien is met de aanschaf van zonnepanelen een flinke investering gemoeid, allerlei subsidie en financieringsvormen. Voor Vrienden, die vanwege deze problemen nog niet zijn overgegaan tot aanschaf van duurzame energie is er een oplossing gekomen. Via De Windcentrale in samenwerking met energie leverancier

Greenchoice kan je een aandeel in een Windmolen aanschaffen. Dat werkt zo: Op moment zijn er al zo'n 9 windmolens over het land verspreid aangekocht door de deelnemers. Iedere deelnemer heeft 3-8 aandelen in zijn windmolen afhankelijk van zijn of haar energieverbruik. In de praktijk komt dit neer op 85% van zijn/haar energieverbruik.

Als er een nieuwe molen wordt aangeschaft kunnen de mensen die zich op de voorranglijst hebben aangemeld de voor hen benodigde winddelen aanschaffen. De kosten bedragen eenmalig €200 tot 500 per winddeel. Daarnaast bedragen de onderhoudskosten €15-30 per jaar. De opbrengst van jouw windmolen wordt jaarlijks op jouw energie nota van Greenchoice in mindering gebracht. Er is een app ontwikkeld waarmee je online de verrichtingen van jouw windmolen via je smartphone op tablet kan bekijken.

Ook is er een mooie website <https://www.windcentrale.nl/> met veel informatie over dit erg aantrekkelijke project.

Ik beveel de Nederlandse Vrienden van harte aan om mee te gaan doen

10 manieren om aan de Wereld vrede te bouwen

bron: 50 ways to make peace,
vertaling Marlies Tjallingii

Kies er een of twee uit en bedenk hoe je dit al doet.

1. **Neem jouw aandeel op in verantwoordelijk voor de wereld**
2. **Stuur brieven naar kranten**
3. **Verwelkom vreemdelingen**
4. **Wees vrienden met je burens**
5. **Schrijf naar wereldleiders**
6. **Zeg alleen goede dingen over anderen**
7. **Bemiddel in een conflict**
8. **Lach tegen mensen als je wandelt**
9. **Start een petitie**
10. **Zoek naar wederzijds begrip**

Quakers in stripvorm

door Erik Dries

34

1775, Easton, Noord-Amerika. Zebulon Hoxsie leidt een groep Quakers in een vredige vallei. Maar de indianen waren op oorlogspad. Hun burens waren al vertrokken naar het fort waar het veiliger was..

Ze hadden een blokhuut waar ze hun bijeenkomsten hielden

Handen en Voeten: Weggeefhoek

door Marlies Tjallingii

Sinds een tijdje ben ik op Facebook aangesloten bij de weggeefhoek 038 (regio Zwolle), ik deed er niets mee totdat we onze garage opruimden. Er waren veel dingen die we niet meer hebben gebruikt sinds we in ons huis gingen wonen 14 jaar geleden. Onze garage groeit dicht en dat geeft een slecht gevoel. Weggooien van mooie spullen is zonde en het geeft een fijn gevoel als een ander er wel gebruik van gaat maken. Er wordt al zoveel weggegooid, het is verspillen van energie en grondstoffen. Daarom bedacht ik dat ik ook eens de weggeefhoek wilde uitproberen. Ik maakte foto's van een aantal spullen, zette die foto's op Facebook en dacht: zien wat er gebeurt. Er kwamen heel veel reacties van mensen die schreven: ik loot graag mee, dus heb ik mensen uitgezocht, eerlijk gezegd gewoon de eerste die reageerde. Ik leerde dat ik dan een bericht moet sturen met de mededeling: naam van de persoon stuur mij een PB (Persoonlijk Bericht dan kan ik contact met je opnemen. Dat heb ik een aantal keren gedaan met het gevolg dat we een mooie hoeveelheid spullen hebben kunnen doorgeven. Het lijkt op de verkooptafel op de AV alleen is dit gratis. Ik verwacht wel dat we nog meer spullen hebben voor de verkooptafel. Het laatste succes was een stoel uit Afghanistan gekocht in 1975 toen we niet meer alleen op de grond wilden zitten en ik zwanger was onze oudste. We hadden de stoel in het schuurtje staan. Ik heb er gisteren foto's van genomen en die op de weggeefhoek gezet. Er werd meteen op gereageerd, Oh wauw! Helemaal enthousiast. Gisteravond kwam een mevrouw de stoel halen, ze was helemaal blij en ik dus ook!! Veel meer regio's hebben een weggeefhoek die dan op Facebook staat met het netnummer van de telefoon. De onze is dus weggeefhoek038. Er zijn 25.000 mensen uit de regio Zwolle lid van! Je moet je wel aan bepaalde regels houden, die er voor zorgen dat het alleen gebruikt wordt voor het gratis doorgeven van spullen. Je moet soms wel even goed bijhouden wie je hebt geantwoord voor wat. Ik leerde dat ik beter één product in een advertentie kon zetten en niet meer. Veel plezier met het uitproberen van dit systeem en houd nog iets over voor de AV.

Zingen: Our darkness

Ingezonden door Sytse en MarliesTjallingii, gezongen in de Ramallah meeting op 12 april 2015

Lento

Heel het dui-ter is vol van luis-ter in uw licht, de
Our dark-ness is never dark-ness in your sight: the
La té - nè-bre n'est point té nèbre devant toi: la

nacht is als de dag e-ven hel der.
deep-est night is clear as the day light. Our .
nuit com-me le iour est lumi-ère. La té..

In de Quaker meeting in Ramallah op 12 april zongen we dit lied van Taizé. Er liggen liedboeken van Taizé op de banken dus ieder kan het lied opzoeken en mee zingen. Eerst aarzelde ik of ik dit lied wel zou zingen tijdens de meeting, maar omdat de gedachte aan bleef houden om het wel te doen, heb ik het lied toch gezongen. Toen ik met Sue (uit Californië) sprak vertelde ze dat ze tijdens de meeting voor zichzelf in het boekje van Taizé las en ontdekte dat zingen ook bidden kan zijn. Dat was voor haar een prachtige ontdekking om door te gaan met zingen en ook daarbij gebruik te maken van de liederen uit Taizé. Ik weet nu hoe belangrijk het is dat ik aan de ingeving om een lied te zingen gehoor geef!

Waar zijn Quakerbijeenkomsten?

Wijdingssamenkomsten in Nederland en België

Amsterdam	iedere zondag 10.30 uur	Vossiusstraat 20, Amsterdam
Antwerpen	geen vaste tijdstippen	Info Jan Peeters tel.: 0032.15.24 75 10 email : boekrijk@hotmail.com
Wisselende plekken in Oost of West Brabant	geen vaste tijdstippen	Inlichtingen bij Hennie Jansen hjpijansen@kpnplanet.nl Corien van Garderen:076 8502421/ 0492-537991 corriegarde@ziggo.nl .
Brussel	iedere zondag 11.00 uur	Quakerhouse, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Bennekom	2e en 4e zondag van de maand: 10.30 uur	"Commanderij", Commandeursweg 44, Bennekom. Kinderen zijn welkom! Op 2e zondag wordt er eerst van 10.30 – 11.00 een worship-sharing gehouden, daarna wijdingssamenkomst tot 12.00.
Deventer	Wijdingssamenkomst 3 ^e zondag 10.30 uur Gespreksavond: 1 x maand: 18.30 uur op wisselend di/do	Wijdingssamenkomst in het Meester Geertshuis, Assenstraat 20, 7411JT Deventer. Gespreksavonden, data en inlichtingen bij Martin Touwen tel.: 0570-655229 of mail secretariaat@deQuakers.nl
Groningen	2e en 4e zondag van de maand in Groningen: 10.30 uur 1e zondag van de maand te Hellum 10.30 uur	2 ^e en 4 ^e zondag: De Poort, Moesstraat 20, 9717 JW Groningen, tel.: 050-5712624 1 ^e zondag: te Hellum, Hoofdweg 41: Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan de schrijver: Peter Spreij; nonmv@pspreij.nl
Den Haag	iedere zondag: 10.30 uur. Kinderen zijn altijd welkom.	Stadhouderslaan 8, Den Haag Bijvoorbeeld berichten dan is er voor de kinderen een aangepast programma.
Zwolle/Wijhe	Op zondag 5 april: 10.30	Inlichtingen bij Wim en Deborah Balijon in Wijhe (wbalijon@wxs.nl)
	Wijdingssamenkomsten op Afstand	1 Meeting at a Distance. Inlichtingen: caroline.wilson@esade.edu 2 Online meeting for worship: op tijdstippen rekening houdend met verschillende tijdzones. Bekendmaking op Quakerworship.org 3 Quaker Faith and Fellowship www.Quakerfaithandfellowship.org

Vrienden in het hele land

Maandvergaderingen

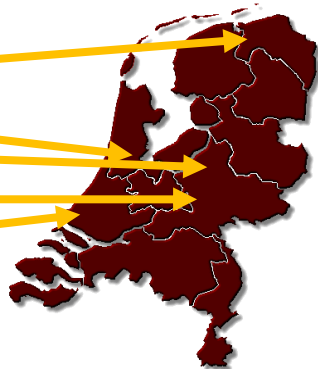
NON

A'dam

Deventer

MiZuNed

Haagse

Quaker Secretariaat:

Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers) Postbus 2167, 7420 AD Deventer. Tel.: 0570 - 655 229. e-mail: secretariaat@deQuakers.nl.

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering Bankrek. NL65 TRIO 0212 3772 64 tnv Religieus Genootschap der Vrienden - Quakers- te Zwolle.

Quaker Bibliotheek: Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, bibliothecaris - Tjeerd Dibbits, Tel.: 020- 6237732. Open op afspraak.

Quaker Literatuur: Willem Furnée ; Badhuisweg 149, 2597JN 's-Gravenhage telefoon: 070-3220544, e-mail: literatuur@Quakers.nu Bankrek.: NL70 INGB 0000 313040 t.n.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering: Schrijver: Marianne IJspeert W.de Zwijgerlaan 21-III, 1056 JD Amsterdam Tel.: 020-6125703 / 020-6829334, mijquak.1@online.nl
Bankrek.: NL81 INGB 0004 9200 51 tnv A'damse MV Quakers te Anna Paulowna.

Haagse Maandvergadering: Schrijver: Willem Furnée haagsevrienden@Quakers.nu
Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. Tel. 070-3600621. Bankre.k: NL48 INGB 0001 8562 21 tnv Haagse Vrienden, Quakers Den Haag.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Pieter Ketner, p.ketner@upcmail.nl Corr.adres: Frieda Oudakker: friedaoudakker@live.nl. Bankrek: NL67 TRIO 0197 6518 52 ten name van Rel.Gen.der Vrienden-Quakers- te Deventer.

Deventergroep: Martin Touwen, inlichting via 0570-655229 of secretariaat@deQuakers.nl, Postbus 2167,7420 AD Deventer.

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Peter Spreij ; Watersingel 17, 9351 XN Leek, Tel.: 0594-769063; nonmv@pspreij.nl
Bankrek.: NL12 INGB 0001 5908 95 tnv N.O.N. MV Rel.Gen. d. Vr. te Groningen.

Quaker Hulpfonds: schrijver Marielke Nieuwerth-van den Akker QHF@marielke.nl
Penningm: Johannes Borger, johannes.borger@hotmail.com Bankrek. NL19 INGB 0000 220644 t.n.v. Religieus Genootschap der Vrienden, Quakers, te den Haag.

Vrienden voor Brussel (VVQREA): Schrijver: Peter van Leeuwen, Tel.: 0182-611786; vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL28 INGB 0002 5386 85 t.n.v. VVQREA te Helmond.